

Opleidingseisen voor het aandachtsgebied Endocrinologie en Metabolisme binnen de Interne Geneeskunde

1. Definitie van het aandachtsgebied

Het aandachtsgebied Endocrinologie is het onderdeel binnen de Interne Geneeskunde dat zich bezighoudt met de diagnostiek en behandeling van hormonale- en stofwisselingsziekten.

2. Omschrijving takenpakket internist met aandachtsgebied Endocrinologie

De internist-endocrinoloog (m/v) heeft een diepgaande kennis van de diagnostische en behandelingsmogelijkheden van aangeboren en verworven hormonale- en stofwisselingsziekten, inclusief diabetes mellitus. Hij heeft een specifieke deskundigheid op het terrein van uitvoering en interpretatie van hormonaal laboratoriumonderzoek, stofwisselingsonderzoek en de toepassing van radionucliden voor diagnostisch en therapeutisch gebruik bij hormonale aandoeningen. Bij de chirurgische en/of radiotherapeutische behandeling van hormonale aandoeningen streeft hij naar een multidisciplinaire benadering met de betrokken specialismen en vervult hierin een coördinerende rol. Hij heeft verder bijzondere aandacht voor andere endocrinologische specialismen, onder meer de gynaecologische en paediatrische endocrinologie.

3. Opleidingsprogramma

a. Gewenste vooropleiding

Uitgaande van een zesjarige opleiding: ten minste vier jaar van de opleiding tot internist dient voltooid te zijn, inclusief de verplichte stages consultatieve werkzaamheden, poliklinische werkzaamheden en intensive care. De duur van de opleiding is 18-24 maanden, uitgaande van een 100% aanstelling. Vooraanmelding met overlegging van een opleidingsschema en een curriculum vitae is een vereiste.

b. Verplichte stageonderdelen

Het programma dient de volgende onderdelen te omvatten:

- Een substantiële periode op een klinische afdeling waar de diagnostiek en behandeling van hormonale- en stofwisselingsziekten, inclusief diabetes mellitus, is geconcentreerd:
- Eveneens een groot deel van de opleiding dient plaats te vinden op een endocrinologische polikliniek waar kennis en ervaring worden opgedaan in poliklinische diagnostiek en behandeling van hormonale en stofwisselingsziekten, inclusief diabetes mellitus en stoornissen in de lipidenstofwisseling; waarbij de opgeleide gedurende de volle 12 maanden betrokken is bij de werkzaamheden van de diabetespolikliniek.
- Stages, dan wel regelmatig verblijf op of overleg met een laboratorium met endocrinologische expertise en een afdeling Nucleaire Geneeskunde om vertrouwd te raken met laboratoriumdiagnostiek van hormonale aandoeningen en het werken met radionucliden voor diagnostisch en therapeutisch gebruik bij hormonale aandoeningen.
- Gedurende de gehele periode dient de internist in opleiding deel te nemen aan consulten aan overige afdelingen, zowel klinisch als poliklinisch en aan multidisciplinaire patiëntenbesprekingen.
- Tijdens de opleidingsperiode is het volgen een aantal landelijke en internationale cursussen verplicht. De keuze van de cursussen worden door de sectie endocrinologie vastgesteld en wordt door de opleider doorgegeven aan de betrokkenen.

c. Wetenschappelijk onderzoek

In het opleidingsprogramma dient aandacht te worden besteed aan patiëntgebonden wetenschappelijk onderzoek in de endocrinologie. De internist in opleiding dient tijdens zijn opleiding een publicatie te schrijven of een voordracht te houden voor een wetenschappelijke vereniging.

De onderdelen van het opleidingsprogramma dienen in een aaneengesloten periode te worden afgewerkt. Programmaonderdelen kunnen worden gesplitst of gecombineerd, mits de duur en relatieve zwaarte overeenkomt met het hierboven gestelde. Wanneer betrokkene een promotieonderzoek doet binnen de endocrinologie, kunnen de stages van 18-24 maanden worden verdeeld over een periode van maximaal 48 maanden, waarbij dan ongeveer 50% van de tijd besteed moet worden aan het opleidingsprogramma.

4. Opleidingsafdeling en staf

a. Opleidingsafdeling

De opleidingsafdeling dient te beschikken over bedden en een polikliniek of spreekuur voor patiënten met hormonale en stofwisselingsziekten, inclusief diabetes mellitus. Daarnaast dient de opleidingsinstelling te beschikken over een klinisch chemisch laboratorium met endocrinologische expertise, een afdeling Nucleaire Geneeskunde met bedden voor behandeling van patiënten met radionucliden, een afdeling Radiotherapie en een afdeling Neurochirurgie. Indien de opleidingsinstelling niet beschikt over afdelingen Nucleaire Geneeskunde, Radiotherapie en/of Neurochirurgie is een vaste relatie met een in de directe nabijheid gelegen instelling aanvaardbaar. De afdeling dient toegang te hebben tot een bibliotheek waarin een aantal standaardwerken en wetenschappelijke tijdschriften op het gebied van endocrinologie aanwezig is.

Er dienen ten minste maandelijks literatuurbesprekingen plaats te vinden.

Het betreffende ziekenhuis heeft opleidingsbevoegdheid in de Interne Geneeskunde voor zes jaar.

b. Staf

De opleidingsafdeling wordt geleid door een geregistreerd internist met endocrinologie als aandachtsgebied. Verder dienen er minstens twee andere internisten met endocrinologie als aandachtsgebied aanwezig te zijn. De stafleden van de afdeling publiceren in erkende vaktijdschriften en bezoeken regelmatig congressen en bijeenkomsten op het gebied van endocrinologie.

5. Erkenning van de opleiding

Een afdeling Endocrinologie kan worden erkend als opleidingsafdeling voor het aandachtsgebied Endocrinologie binnen de Interne Geneeskunde indien is voldaan aan de eisen onder 4a en 4b.

De erkenning dient te worden aangevraagd bij het Bestuur van de Nederlandsche Internisten Vereeniging (NIV) en wordt verleend door het Concilium Medicinae Internae op advies van de Sectie Endocrinologie. Drie maanden voor de visitatie van de opleiding Interne Geneeskunde wordt de opleiding in het aandachtsgebied gevisiteerd door twee leden van de Sectie Endocrinologie binnen de Interne Geneeskunde en één lid van het Concilium. Het advies van de visitatiecommissie wordt ter beoordeling voorgelegd aan het Concilium Medicinae Internae, die de erkenning verleent.

De Sectie Endocrinologie bestaat uit de academische opleiders Endocrinologie en twee perifere internist-endocrinologen.

6. Registratie, diploma's

De registratie als 'internist met het aandachtsgebied Endocrinologie binnen de Interne Geneeskunde' kan binnen één jaar na beëindiging van de opleiding in het aandachtsgebied worden verleend aan de internist die aan het opleidingsprogramma zoals omschreven in paragraaf 3 van de opleidingseisen voor het aandachtsgebied Endocrinologie van de Interne Geneeskunde heeft voldaan. De erkenning wordt verleend door de Sectie Endocrinologie, gehoord de opleider Endocrinologie. Inschrijving vindt plaats in een register van de NIV, dat door de NIV wordt aangelegd en bijgehouden. Als bewijs van inschrijving wordt aan de internist met het aandachtsgebied Endocrinologie een certificaat uitgereikt. De registratie wordt iedere vijf jaar hernieuwd door de Sectie Endocrinologie wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden onder punt 7. Aan de (her)registratie zijn geen kosten verbonden, wel is lidmaatschap van de NIV vereist.

7. Nascholing

Een internist met het aandachtsgebied Endocrinologie blijft opgenomen in het register wanneer aan de volgende punten wordt voldaan:

1. Werkzaam in een centrum met voldoende poliklinische en klinische faciliteiten voor diagnostiek en behandeling van endocrinologie.
2. Werkzaam in een centrum waarvan het laboratorium actief de ontwikkelingen binnen de endocrinologie volgt en deelneemt aan landelijk overleg ten aanzien van hormonaal laboratoriumonderzoek.
3. Werkzaam in een centrum met voldoende faciliteiten voor poliklinische behandeling van patiënten met diabetes mellitus.
4. Samenwerking met neurochirurgische en chirurgische afdelingen (evt. in een ander ziekenhuis), waar zodanige ervaring voorhanden is dat de chirurgie van endocriene organen verantwoord kan worden uitgevoerd.
5. Blijk gegeven is van voldoende nascholingsactiviteiten in de endocrinologie. Naast het volgen van post-academisch onderwijs is hier te denken aan het bijwonen van refereer-/regiobijeenkomsten in universitaire opleidingsklinieken.